

Závěrečná zpráva specifického výzkumu (č. 2104)

Řešitelský tým: **řešitel:** PhDr. Ivana Rapavá
 vedoucí: doc. PhDr. Marta Kohárová, CSc.

Splněné cíle a přínos projektu

Hlavním cílem projektu bylo zachytit činnost Mimořádného lidového soudu v Mostě v obou retribučních obdobích, v letech 1945 – 1947 a za změněné politické situace v roce 1948. Studium dostupné domácí i zahraniční odborné literatury umožnilo alespoň ve stručnosti reflektovat poválečnou situaci v Evropě, a zasadit tak průběh retribucí v českých zemích do celoevropského kontextu. Vzhledem k tomu, že retribuční justice probíhala odděleně v českých zemích a na Slovensku, považují za významnou komparaci obou retribučních norem, způsob jejich aplikace a zachycení určitých specifík, jimiž se retribuce v obou zemích vyznačovala. Činnost jednoho z dvaceti čtyř mimořádných lidových soudů (dále jen MLS), MLS v Mostě, byla charakterizována na základě detailní analýzy archivního materiálu. Stěžejním se stal především fond MLS Most 1945 – 1948 uložený ve Státním oblastním archivu v Litoměřicích. Rozbor jednotlivých trestních spisů umožnil vytvořit statistické přehledy o původu, národnosti a sociální struktuře obžalovaných, dále o charakteru spáchaných trestních činů, výši trestů, množství odsuzujících a zprošťujících rozsudků etc. V rámci čtyř vymezených kategorií zločinů byla pozornost ve větší míře věnována zločinu udavačství. Jednalo se totiž o poměrně specifický a hojně rozšířený jev, který za okupace nabýval různých rozměrů i podob. Zachycení rozmanitých motivů a pohnutek, které vedly k udávání, proto považují za přínosné. Vzhledem k tomu, že české země patřily k zemím, kde bylo v rámci retribuční justice uděleno a následně vykonáno nejvíce trestů smrti, byla pozornost dále zaměřena na případy, v nichž byly uděleny nejvyšší tresty smrti a doživotí. Závěrečná část publikace se zbývá činností MLS v Mostě v tzv. druhém retribučním období a snaží se odpovědět na otázku, zda byla retribuční justice v roce 1948 politicky zmanipulovaná či nikoli.

Publikace s názvem *Mimořádný lidový soud v Mostě v letech 1945 – 1948* přispěje k rozšíření poznatků o retribuční justici v českých zemích a zároveň přispěje k bližšímu poznání některých aspektů krátce poválečného vývoje Československa.

Výsledky publikační činnosti v OBD

Výsledkem specifického výzkumu bude odborná publikace vydaná počátkem roku 2011 nakladatelstvím Albis international, Hrnčířská 2/65, Ústí nad Labem, řádně opatřená ISBN.

Vyúčtování dotace

Předpokládané náklady: 120 000 Kč

Mzdové prostředky: řešitel (PhDr. Ivana Rapavá) – 17 000 Kč

vedoucí (doc. PhDr. Marta Kohárová, CSc.) – 3 000 Kč

lektorský posudek I. (Mgr. Kateřina Lozoviuková, PhD.) – 1 500 Kč

lektorský posudek II. (doc. PhDr. Zdeněk Radvanovský, CSc.) – 1 500

Kč

anglické resumé (Mgr. Miroslava Ludvíková) – 1 500 Kč

německé resumé (Mgr. Tomáš Fedorovič) – 1 500 Kč

Náklady na tisk: sazba, zalomení, grafická úprava – 14 000 Kč

návrh obálky – 2 000 Kč

tisk, vazba, knihařské zpracování – 45 000 Kč

korektura českého jazyka – 6 000 Kč

náklady nakladatele – 20 000 Kč

Vedlejší náklady: knihy 6 253 Kč

Celkové náklady: 119 253 Kč

Ukončení projektu 31.12.2010

Ivana Rapavá

V Litoměřicích dne